

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ОЦІНЮВАННЯ СВОГО НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬОЮ (ПРОФЕСІЙНОЮ) ПРОГРАМОЮ

(«Фізична терапія»)

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньою (професійною) програмою («Фізична терапія»)» було проведено у грудні 2020-го – січні 2021-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- розробку інструментарію (грудень 2020),
- польовий етап (збір даних) (грудень 2020 – січень 2021),
- аналіз даних (січень 2021),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (січень 2021).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 31 запитання). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Фізична терапія» (ОКР «Магістр»).

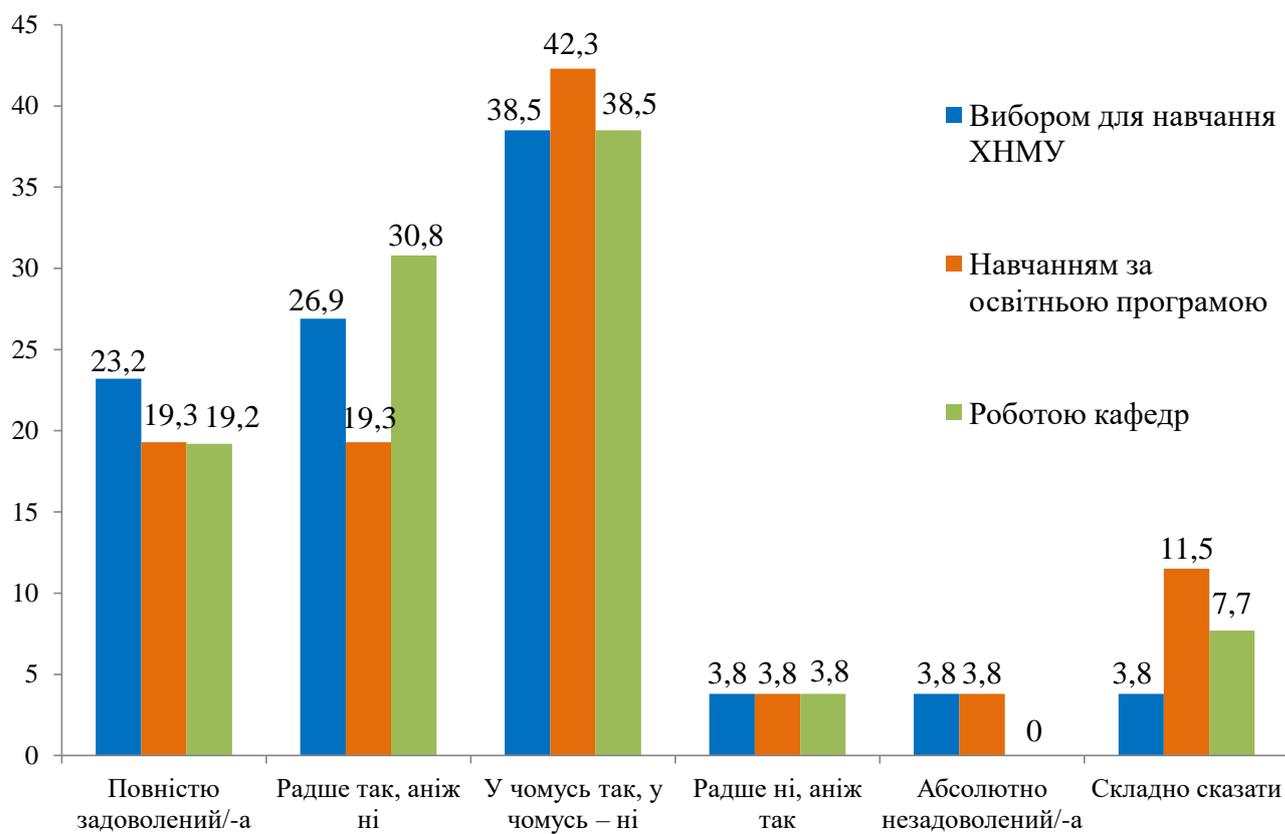
У підсумку в дослідженні взяло участь 26 респондентів/-ок. Розподіл за роками навчання: 1-й – опитано 14 осіб (що склало 53,8 % від загальної кількості опитаних), 2-й – 12 (46,2 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Аналіз відповідей на перші запитання опитувальної форми дає можливість порівняти задоволеність респондентів/-ок від вибору для навчання саме ХНМУ, від навчання за обраною освітньою програмою та від роботи кафедр університету (див. рис. 1). Як бачимо, вибором ХНМУ для навчання опитані здобувачі освіти задоволені дещо більше, ніж самою

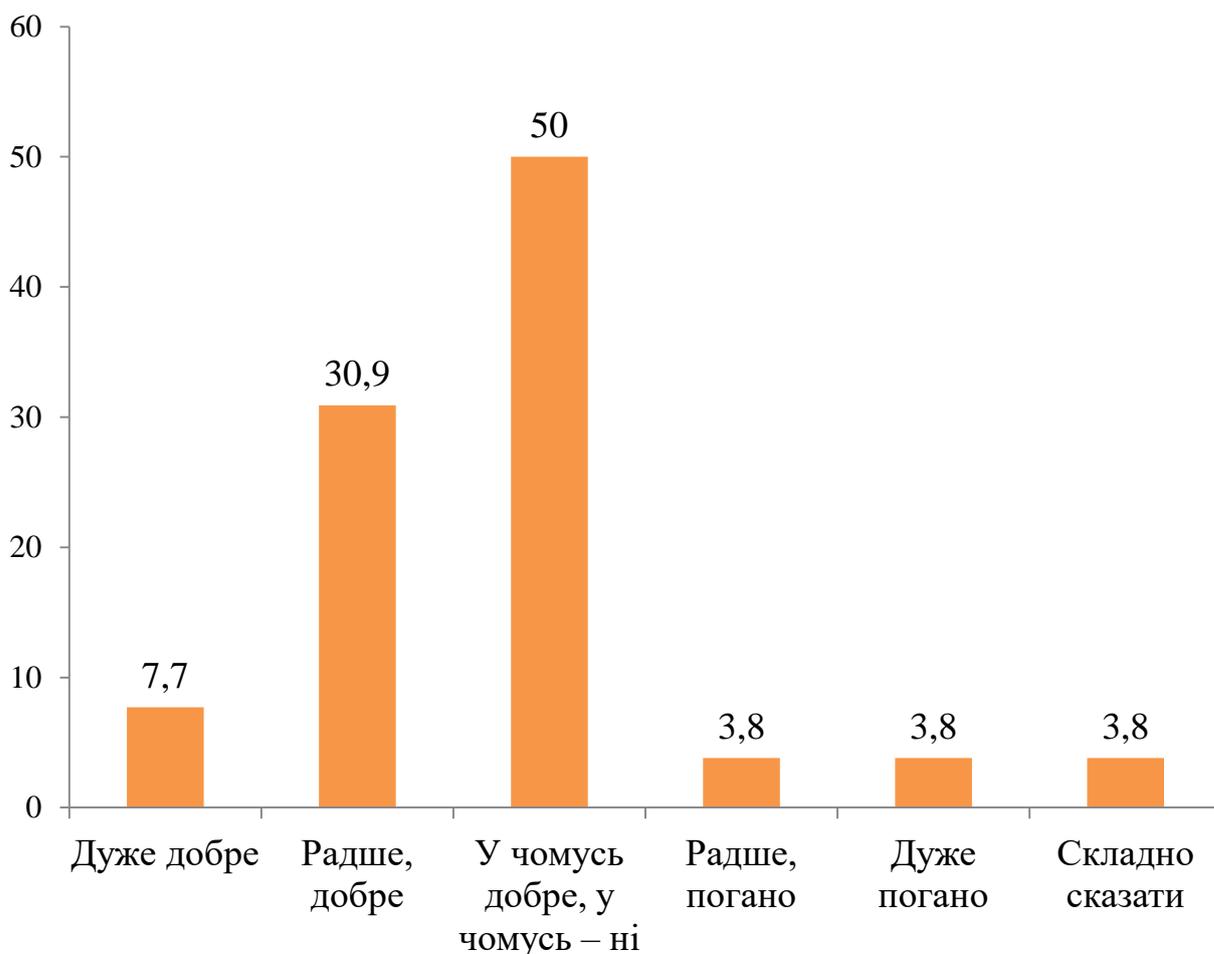
освітньою програмою і роботою кафедр, хоча слід зазначити, що загальний рівень задоволеності є доволі високим за усіма трьома позиціями.

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Для 26,9 % опитаних очікування від ХНМУ тією чи іншою мірою співпали з реальністю, але рівно така ж кількість респондентів/-ок опинилися на протилежному полюсі (тобто, їхні очікування не справдилися абсолютно або переважно). 38,5 % респонденток/-ів обрали варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь – ні», а 7,7 % – альтернативу «Складно сказати».

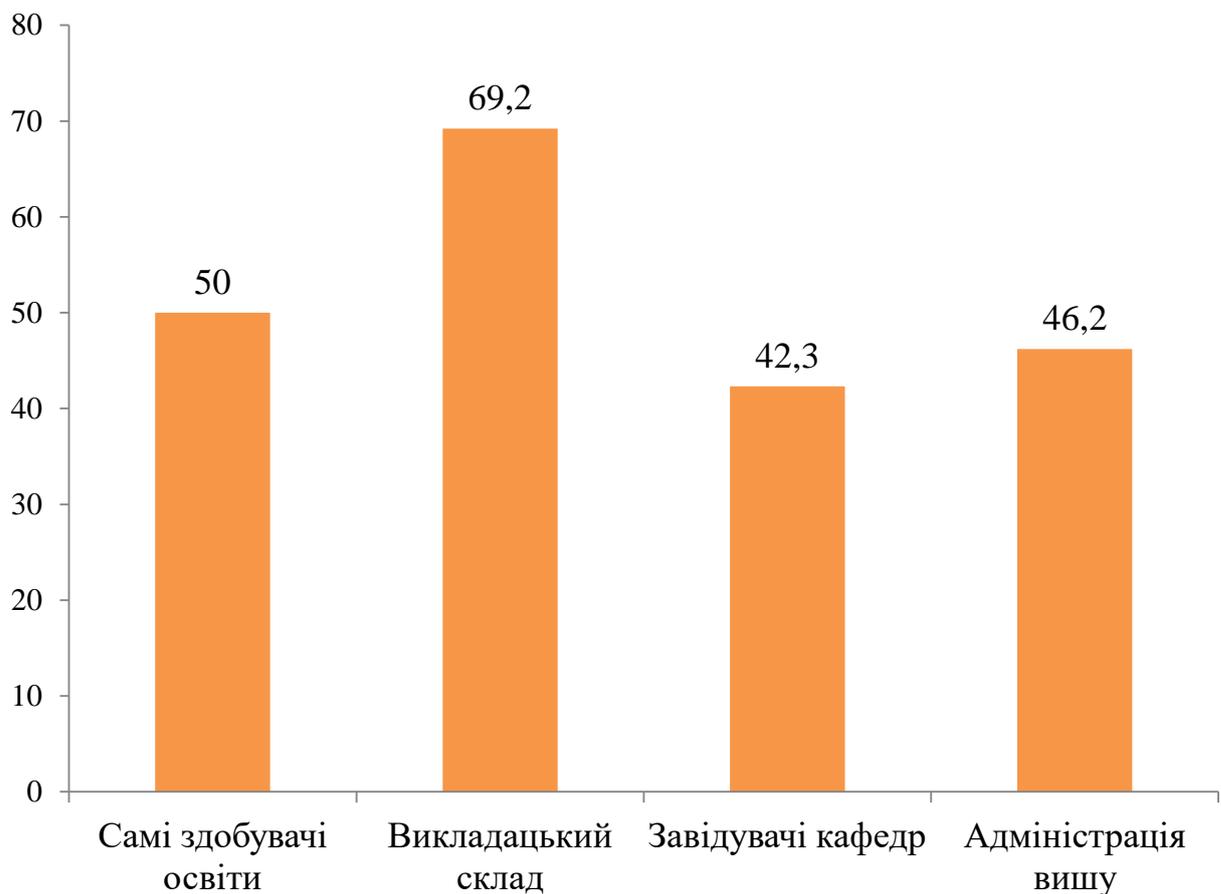
38,6 % опитаних тією чи іншою мірою позитивно оцінили якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Рівно половина респондентів/-ок обрали варіант відповіді «У чомусь добре, у чомусь – ні», інші варіанти відповідей підтримала незначна кількість здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Додамо, що більшість опитаних (61,6 %) погоджуються з тим, що освітній процес тією чи іншою мірою враховує світовий науковий досвід. 46,2 % студентства, яке взяло участь в опитуванні, вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні потреби та інтереси (половина респондентів/-ок обрали варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь – ні», 3,8 % – альтернативу «Абсолютно не задовольняє»).

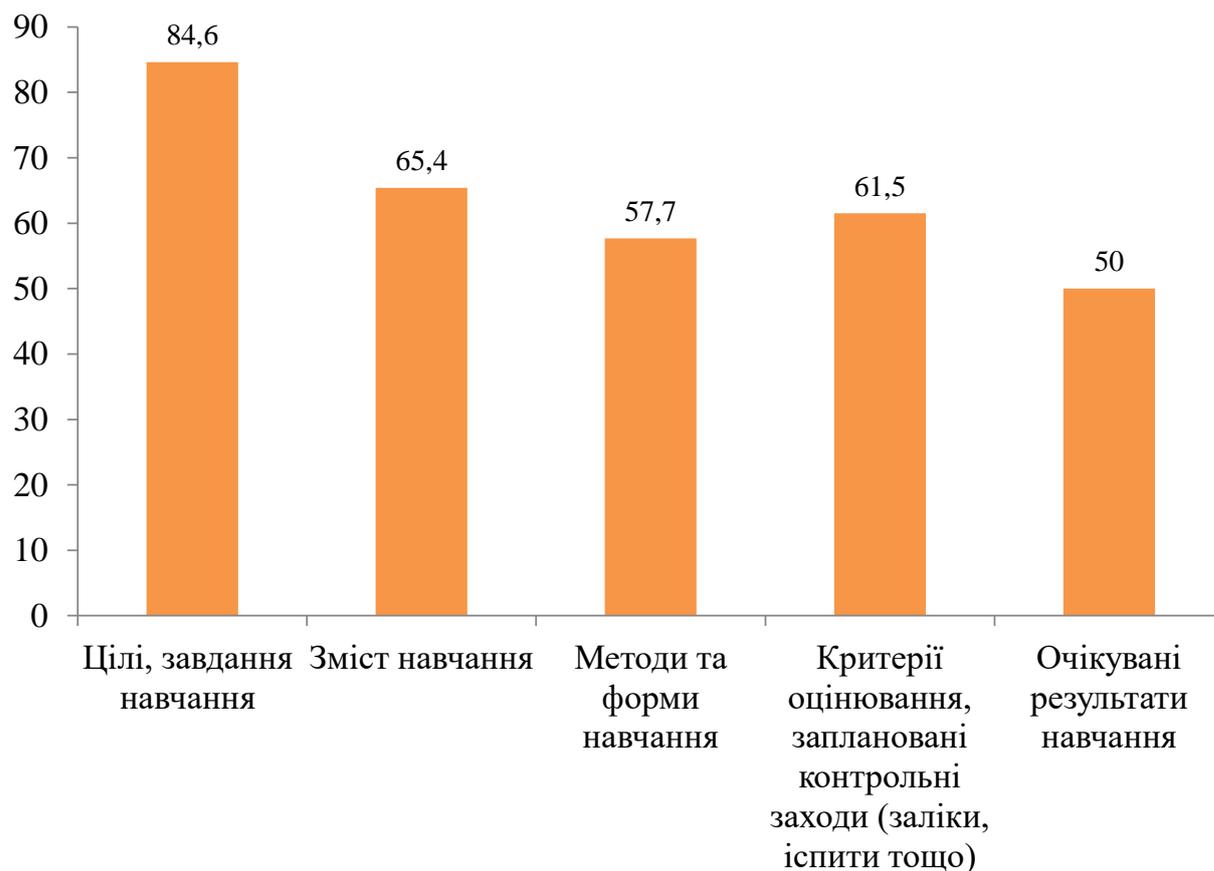
Надалі респонденти/-ки оцінили впливовість різних стейкхолдерів на якість освіти: на рис. 3 відображені «голоси» тільки тих респондентів/-ок, які вважають, що різні стейкхолдери впливають на якість освіти повною мірою. Отже, судячи з отриманих даних, найбільш впливом є викладацький склад, меншою мірою – самі здобувачі освіти і адміністрація вишу, «замикають» четвірку завідувачі кафедр.

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

11,5 % респондентів/-ок підтвердили той факт, що особисто їх залучали до укладання чи оновлення освітніх програм зі спеціальності (і усі вони, як показали відповіді на наступне уточнююче запитання, впевнені, що пропозиції були враховані).

При цьому більшість опитаних підтвердили те, що ще до початку навчання були поінформовані по різні його аспекти (див. рис. 4): найбільше – про цілі та завдання навчання (це зазначили 84,6 % респонденток/-ів), найменше – про очікувані результати навчання (50 %), тобто загальний рівень поінформованості можна вважати доволі високим. 38,5 % опитаних тією чи іншою мірою задоволені наявним рівнем поінформованості, тоді як на протилежному «полюсі» (незадоволеності) перебувають лише 11,5 % опитаних. Ще 46,2 % обрали варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь – ні», а 3,8 % утруднилися з відповіддю.

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Надалі ми запропонували здобувачам освіти оцінити те, що відбувається під час занять. 42,3 % опитаних зазначили, що вони можуть впливати на те, що відбувається під час занять, натомість 34,6 % респондентів/-ок вказали, що такого впливу не мають, а ще 23,1 % обрали варіант відповіді «Складно сказати».

Поміж іншого, було запропоновано обрати зі списку методи і форми навчання, які викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (див. рис. 5). Згідно думок опитаних, найбільше використовуються більш традиційні для вищої школи форми і методи – реферати, доповіді, повідомлення (про них згадали 92,3 % респонденток/-ів), демонстрація презентацій (73,1 %), а також та розповіді й пояснення (69,2 %). Найменше, судячи з отриманих даних, викладачі використовують симуляційне обладнання (його не позначила жодна особа, що, вірогідно, пов’язано з

самою специфікою навчання за цією освітньою програмою), рольові ділові ігри (11,5 %) і письмові контрольні роботи (11,5 %).

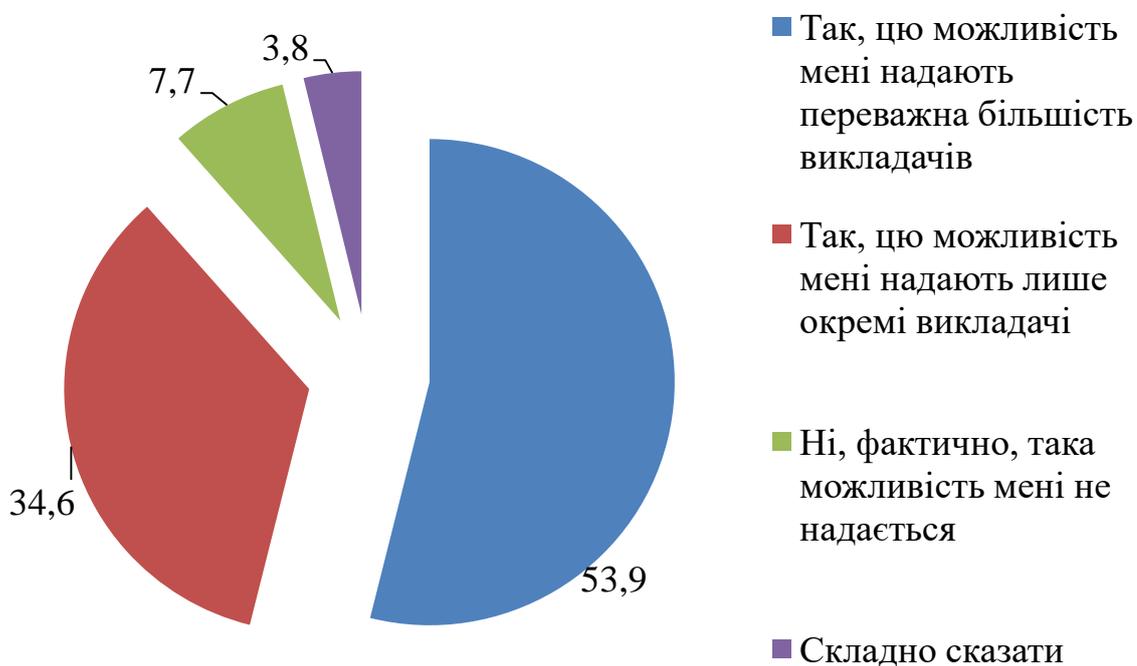

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

При цьому 42,3 % опитаних вважають застосовані методи і форми ефективними (ще стільки ж обрали варіант відповіді «Складно сказати», а 15,4 % респондентів/-ок вважають методи і форми неефективними). При цьому 34,6 % опитаних задоволені ступенем інноваційності цих форм і методів (не задоволені 42,3 %, утруднилися з відповіддю 23,1 %).

Здобувачі освіти, які взяли участь у дослідженні, дуже позитивно оцінили власні реальні можливості оперативно (за потреби) проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). 53,9 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, 34,6 % вказують на те, що таку

можливість надають окремі викладачі. При відсутність цієї можливості заявили тільки 7,7 % респондентів/-ок.

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до себе, переважна більшість опитаних (77 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує лише 3,8 % опитаних, а 19,2 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки).

53,8 % осіб, які брали участь у дослідженні, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв, за якими викладачі оцінюють навчальні досягнення.

Далі ми запропонували здобувачам освіти оцінити за п'ятибальною шкалою (5 – максимальна оцінка, 1 – мінімальна) задоволеність 11 аспектами навчання, з якими стикається студентство (див. рис. 7). «Виставлені» оцінки, загалом, є або середніми, або дещо вищими за середні, і коливаються від 2,8

(так оцінили залученість до занять професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців) до 3,9 («навантаження (кількість дисциплін у семестрі, кількістю аудиторних годин на тиждень)»).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Два відкритих запитання підсумкової форми стосувалися покращення якості освіти: «Що може зробити університет для покращення освітнього середовища та кращого задоволення ваших потреб й інтересів у процесі навчання?» і «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ.». Відповіді на обидва запитання почасти співпадали, тому аналізувалися разом. Якщо та сама особа давала ідентичні відповіді в обох випадках, ці відповіді рахувалися як одна. У той же час, декілька різних зауваг, що були частинами однієї відповіді, рахувалися окремо.

Найбільше респонденти/-ки жалілися на брак практики, що виник через карантин (34,6 % опитаних вказали саме на це), 19,2 % здобувачів поставили питання більш радикально – треба повертатися в аудиторії, тобто до повноцінного очного навчання.

Серед інших пропозицій зазначимо такі:

«Треба вводити сучасні методики реабілітації.»

«Покращити тематичний план, який буде більш пов'язаний зі спеціальністю.»

«Залучати фахівців з нашої спеціальності, які дійсно розуміються на тому, що вони роблять, більше дисциплін з реабілітації, аніж загальних!»

«Треба залучати досвід закордонних колег.»

«Створювати ініціативи для формування нормативних документів щодо кожної спеціальності, щоб після отримання диплому кожен здобувач міг відчувати захищеність у своїй сфері.»

Здобувачам освіти був запропонований перелік процедур, порядків та діяльності університету з проханням позначити, з чим саме вони ознайомлені (обізнані) (див. рис. 8). Загалом, респонденти/-ки продемонстрували цілком достатній рівень обізнаності, особливо з порядком і умовами вибору студентами вибіркового дисциплін (про нього знають 84,6 % опитаних), із тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів, сприяння їхньому здоров'ю (61,5 %), а також з порядком перескладання заліків, іспитів (61,5 %). Найменше здобувачі знаються на програмах міжнародної академічної мобільності (38,5 %) та процедурі реагування вишу на порушення академічної доброчесності (38,5 %).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9). Найбільше респондентки/-ти задоволені рівнем консультативної підтримки з боку деканату (92,3 %), рівнем консультативної підтримки з боку кафедр (61,5 %), рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (61,5 %) і платформами дистанційної освіти університету (61,5 %), а найменше – рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.) (26,9 %) і порядком оскарження результатів заліків, іспитів (38,5 %).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Окремий блок опитувальної форми був присвячений певним проблемним аспектам, що можуть виникати під час навчання. Так, відповідаючи на запитання «Чи має / мав місце під час навчання будь-який конфлікт інтересів, що стосується особисто Вас?», 80,2 % опитаних обрали варіант відповіді «Ні», ще 7,7 % утруднилися з відповіддю. 11,5 % респондентів/-ок відповіли на запитання ствердно, а на додачу мали розкрити, що саме вони мають на увазі, але дописи цих осіб, на жаль, не містили жодної конкретики, за якою можна було б судити про дійсність конфлікту інтересів.

Певна кількість опитаного студентства вказали на те, що під час навчання були свідками ситуації порушення академічної доброчесності

здобувачами вищої освіти (на це вказали 19,2 % опитаних), порушення академічної доброчесності викладачами (15,4 %), корупції (15,4 %), дискримінації за будь-якою ознакою (вік, стать, колір шкіри, національність, релігійна приналежність, мова, місце проживання тощо) (15,4 %), сексуального домагання (7,7 %).

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Зокрема, одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути (покращити) м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

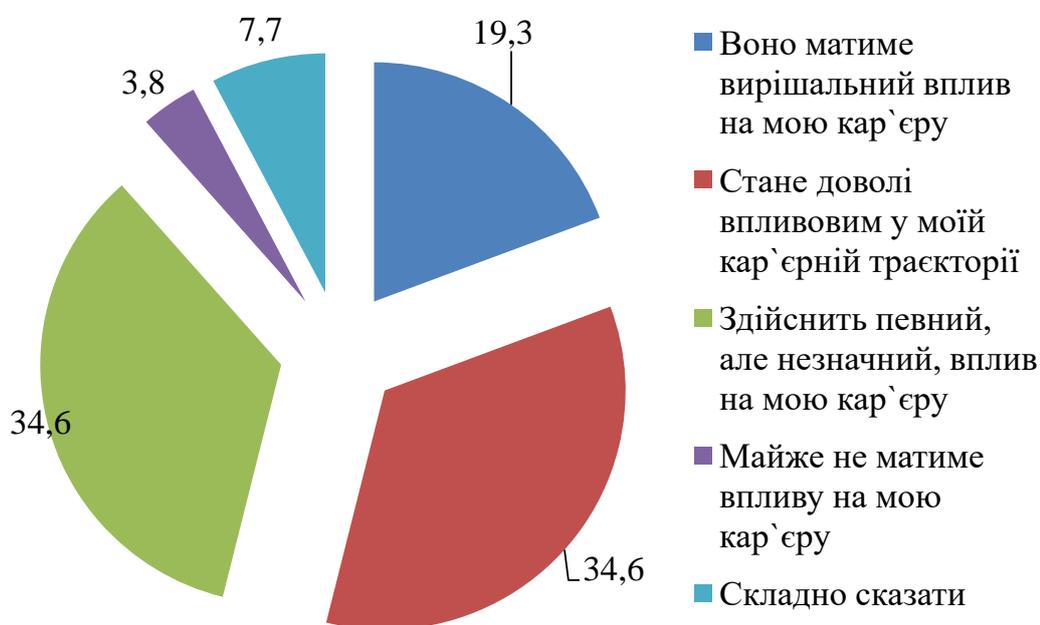

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Судячи з отриманих даних, найкраще університету вдається розвивати у студентства комунікабельність (на це вказали 65,4 % опитаних), відповідальність за власні дії (61,5 %), вміння самостійно приймати рішення (50 %), тоді як «зонами покращення» для вишу можна вважати здатність розвивати вміння вести за собою (26,9 %) і емоційний інтелект (34,6 %).

Більше половини опитаних (57,7 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет (незадоволеними виявилися лише 11,5 % респондентів/-ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 30,8 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні).

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньою програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11). Як бачимо, студентські думки розділилися, і лише трохи більше половини опитаних (53,9 %) обрали варіанти відповідей «Воно матиме вирішальний вплив на мою кар'єру» або «Стане доволі впливовим у моїй кар'єрній траєкторії».

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)